

VIOT 2018: Duurzame Taalbeheersing

Lezingen van de veertiende VIOT-conferentie gehouden
op 17, 18 en 19 januari 2018 aan de Rijksuniversiteit Groningen

Onder redactie van Carel Jansen

Tijdschrift voor Taalbeheersing 2019, Vol. 41, No. 1

www.tijdschriftvoortaalbeheersing.nl

Amsterdam University Press

Inhoud

Voorwoord	1
‘Wapper wat meer met je handen’ <i>De invloed van gebaren op retentie en sprekerswaardering bij een informatieve presentatie</i> SJAAK BAARS EN BAS ANDEWEG	3
Opvattingen van mbo-docenten over beroepsgerichte taal- en communicatie-eisen en de aansluiting op een dynamische arbeidsmarkt ANNET BRUIN, JACQUELINE VAN KRUININGEN, KEES DE GLOPPER, ARJAN VAN DER MEIJDEN EN NICOLE VAN DER MEULEN	19
Is <i>translanguaging</i> een duurzame strategie voor het hoger onderwijs in Zuid-Afrika? ADELIA CARSTENS	33
En dan zit je met de gebakken peren! <i>Strategisch manoeuvreren met het argumentum ad consequentiam</i> FRANS VAN EEMEREN EN BART GARSSEN	47
Tekstuele kenmerken van misleidende journalistiek <i>De zaak-Ramesar</i> CHARLOTTE GOVAERT, LUUK LAGERWERF EN CÉLINE KLEMM	61
Strategisch manoeuvreren met stijl <i>Een systematische benadering</i> TON VAN HAAFTEN EN MAARTEN VAN LEEUWEN	75
Probleembesprekingen met samenwerkende kleuters FRANS HIDDINK	89

Wat leert onderzoek naar overtuigende teksten over het ontwerpen van overtuigender teksten? <i>Een overzicht van meta-analytische studies</i> HANS HOEKEN	105
Zijn concrete argumenten doorslaggevender? <i>Een experiment naar het effect van mate van concreetheid op sociale oordelen</i> LETTICA HUSTINX, IRIS HOFSTRA EN ANNE JANSSEN	129
De invloed van het standpunt op de beoordeling van <i>ad populum</i> -argumentatie HENRIKE JANSEN	143
Pressie en argumentatie in maatschappelijke discussies JAN ALBERT VAN LAAR EN ERIK C. W. KRABBE	159
De 'stem van het volk' <i>Populisme en perspectief</i> MAARTEN VAN LEEUWEN EN FREEK VAN VLIET	173
Het effect van monologen en dialogen in radioreclame FRANK VAN MEURS, BERNA HENDRIKS EN DILEK KÖKSAL	189
Een significant probleem GERBEN MULDER	203
De rol van semantische afstand in visuele metaforen MARGOT VAN MULKEN, LUUK LAGERWERF EN IRIS BLOKLAND	215
De rol van gelijkenis bij narratieven JOËLLE OOMS, JOHN HOEKS EN CAREL JANSEN	229
Retorische vragen van de rechter als wrakingsgrond <i>Een argumentatie-analytisch model</i> H. JOSÉ PLUG	243
De redacteur als tekstbeoordelaar <i>Acquisitie en redactie bij Nederlandse algemene uitgeverijen</i> EVERDIEN RIETSTAP	257

Een pragma-dialectische reconstructie van de discussiebijdragen van arts en patiënt in ‘shared decision-making’	273
A. FRANCISCA SNOECK HENKEMANS EN JEAN H.M. WAGEMANS	
Blijvende impact	287
<i>Onderzoek robuust en relevant maken</i>	
CATHERINE E. SNOW	
Ontnuchterende voorlichtingscampagnes over comazuipen bij studenten	301
<i>Een experimenteel onderzoek naar de overtuigingskracht en effectiviteit van humor en angst, en inspelen op fysieke en sociale gevaren</i>	
SARA VERBRUGGE EN ROMANE MORREALE	
Effecten van anti-rookboodschappen bij jongeren	315
Een conceptueel replicatieonderzoek	
HELEEN VAN WIJK EN CAREL JANSEN	

Voorwoord

Van 17 tot en met 19 januari 2018 vond aan de Rijksuniversiteit Groningen de veertiende VIOT-conferentie plaats, onder de noemer *VIOT 2018*. Tijdens deze driedaagse conferentie van de Vereniging Interuniversitair Overleg Taalbeheersing stond het thema *Duurzame Taalbeheersing* centraal. Duurzaamheid vormde vanuit verschillende invalshoeken de rode, of liever groene draad tijdens deze VIOT-conferentie. In 85 lezingen en negen symposia werd de aandacht gevestigd op de vraag wat in theorievorming, onderzoek en toepassingen op het terrein van de Taalbeheersing en de Communicatiekunde van blijvende waarde is. Ook kwamen methodologische kwesties aan de orde rond herhaalbaarheid van onderzoek en robuustheid van uitkomsten.

De organisatiecommissie (Jacqueline van Kruiningen (voorzitter), Kees de Glopper, John Hoeks en Carel Jansen) dankt de collega's die betrokken waren bij de organisatie van de conferentie voor hun inzet. Van de Groningse afdeling CIW Groningen waren dat Aline Douma, Noortje Hemmen, Annemiek Nijp en Aniek Straatman, en van het Groningen Congres Bureau Mariska Pater en Sharon de Puijsselaar. Dank gaat ook uit naar de sponsors van de conferentie: het Groninger Universiteitsfonds, het Centre for Language and Cognition Groningen, de Taalunie en het bestuur van de VIOT.

In deze bundel zijn twee van de vier keynote-bijdragen opgenomen. Catherine Snow (Harvard Graduate School of Education) vestigt in haar bijdrage *Blijvende impact* de aandacht op duurzaamheid en relevantie in onderwijsonderzoek. Hans Hoeken (Universiteit Utrecht) presenteert in zijn bijdrage *Wat leert onderzoek naar overtuigende teksten over het ontwerpen van overtuigender teksten?* een overzicht van meta-analytische studies over dit thema. Daarnaast bevat deze bundel twintig bijdragen van lezinghouders uit de parallele sessies.

Dank verdienen de 28 reviewers die de bijdragen van constructief commentaar hebben voorzien. Hun namen staan hieronder. Natuurlijk gaat de dank vooral uit naar de auteurs die hun lezing hebben bewerkt tot een bijdrage aan deze VIOT-bundel. Net als de vorige VIOT-bundels biedt ook

deze bundel daarmee een gevarieerd overzicht van de thema's en onderzoeksmethoden in actueel taalbeheersingsonderzoek – dit keer met bijdragen uit niet alleen België en Nederland, maar ook uit Zuid-Afrika en de Verenigde Staten.

Speciale dank gaat uit naar Aline Douma voor haar ondersteuning van de redactie en voor de vertaling van het artikel van Catherine Snow. Dank gaat ook uit naar Amsterdam University Press (AUP) voor de mogelijkheid om deze bundel als een nummer van het *Tijdschrift voor Taalbeheersing* uit te geven en de bijdragen na publicatie ook in open access-vorm beschikbaar te stellen.

Carel Jansen (redactie)

Reviewers: Bas Andeweg, Huub van den Bergh, Bart Garssen, Myrte Gosen, Hans Hoeken, John Hoeks, Bregje Holleman, Jos Hornikx, Mike Huiskes, Henrike Jansen, Tom Koole, Femke Kramer, Kobie van Krieken, Luuk Lagerwerf, Fons Maes, Els van der Pool, Yfke Ongena, Joëlle Ooms, Albert Oosterhof, Henk Pander Maat, José Plug, Gisela Redeker, Gert Rijlaarsdam, Wilbert Spooren, Leon de Stadler, Ninke Stukker, Dorien Van De Mieroop en Sara Verbrugge